

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICO-CHIRURGICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS manè diſcutienda, in Scholis Medicorum, die jovis duodecimâ Februarii anno M. DCC. L.

M. CLAUDIO-CAROLO DEJEAN, Scholarum Profeſſore, Doctore Medico, Præſide.

An inter apoſtemata, pauca ferro ſunt aperienda?

I.

HOMINEM, dum vivit, non ſolùm intùs cruciari mille morbis; ſed & extrà, affectibus numero penè infinitis deturpari, nil mireris. Tumoribus omnis generis, omnis ſpeciei, miſerè obnoxia humana cutis. Pro diversâ affluente materiâ, aut excretâ aut propulsâ, diverſa tumorum aut indoles aut natura. Ubicumquè (vi morbi) naturalem cutis ſuperficiem attollere cœpit appulſus humor quicumque; tunc moles iſta, tumor audit. Singulos ſanguinis humores, ſeor-

ſim modò, modò conjunctim ſub cute latitantes incuneari, congeri, imò vaſis ruptis, inibi expandi, putrefieri, nec novum nec infrequens. Humor quiſque, ſeu devius à ſuâ ſede ſolùmmodò, ſeu ſimùl à ſuâ naturali craſi degener, ſub aliquâ cutis parte gliſcens, concreſcenſvè, tubere ſe manifeſtum facit. Proprià quodammodo formâ, tumor quivis venit conſpiciendus. Ab humoris vitio aut ſitu, plerumquè nomen habet. Tumor omnis, aut ſui fert reſolutionem, ſi modò per vaſa iter de novo petere humori datum ſit; aut ablationem ſui expoſcit, ſi peregrinus humor reſorberi à vaſis,& ſanguinis fluento denuò miſceri nequeat. In priore caſu reſolventibus medicamentis, externis interioribuſvè, aut naturâ ſolâ, curatio perficitur: in altero, arte opus eſt; hæc ars, Chirurgica eſt. At ne credas Chirurgiam, igne & ferro ſempèr torquere membra. Quod naturam turbat vexatque, procùl amovere, Chirurgi opus eſt. Quod natura ſola, tutò & per ſe ſanare poteſt, illi relinquendum; & ſi quo indiget adjumento, eſt in ſupellectile Pharmaceuticâ, unde adjuvetur.

II.

A'πόςημα tumorem dicito rotundum, tactui, ipſiſque oculis obvium. Calorem habet individuum comitem; colorem quoquè plùs minùs in ambitu rubeum, prout cuti vicinior aut ab ipſâ remotior, cuivis attendenti exhibet. Ardore continuo, & in dies magìs ac magìs creſcente, ægrum cruciat non ſine dolore nunc pungente, nunc lancinante. Urget, invaleſcitque dolor ille ad maturationis uſque tempora; eâ peractâ, miteſcunt omnia, tactuque mollius percipitur apoſtema, ſensìmque & in dies pleniori mollitie, tangenti ſe offert contrectandum. Tunc Chirurgi ad opus ſe accingunt, ferrum feſtinantèr arripiunt; Sed heu, quàm infauſto ſæpè eventu! rationem quæris? naturæ parùm auſcultatur, ad ejus leges parùm attenditur, nec ſatìs curæ eſt perpendere, quo ritu omnia ſua munia obeat, quibus impedimentis in agendo interpelletur, quâ virtute, omne noxium corrigere, à partibus nobilioribus in partes ignobiliores rejicere aut prorsùs foràs eliminare ſatagat; quàm multiplici viâ ſe liberet ab iis quæ ſuam œconomiam turbare valent, quâ ſagacitate fracta erigatur. Ea ſuccos in apoſtema nocivos abigit, congeſtos digerit, concoquit, maturat. Vulnerum quin & eadem una medicatrix. Quid igitur Chirurgus in utrorumque curatione? Naturæ miniſter; ferendo nempè ſubſidium nutui ejus & voto, miniſtrum ſe præbet ad ipſius mentem; nihil agendo ubì nihil agendum; ſecando ubì ſecandum innuit; amovendo ferrum & inſtrumenti genus omne, ſtatim ac & quotieſcumque vetat admovendum.

III.

IN pleriſque igitur apoſtematum, natura per ſe ſola, totum opus perficit; digerit materiam, eidem exitum præbet, ſordes detergit, ſarcoſim promovet, cicatricem obducit. Refragaris? vade ad Plebeïos, vel quos res anguſta domi, vel quos ferramentorum pavor, ab omnibus præſidiis arcet; en me, inquiet, eorum unuſquiſque, ſanatum vides abſque Chirurgiæ ope. Nec tibi moveat admirationem talis ſanatio; ferrum, naturæ inimicum: in apoſtematibus expurgandis, detergendis, & ad cicatricem perducendis moram facit & impedimentum. Abſceſſus omnis, diſcuſſionis ſpe omni elapsâ, ſolam maturationem tractanti relinquit promovendam, ſuppurationem vocant. Colliquatio quædam eſt hæc ſuppuratio, ſeu partis rubræ ſanguinis in colorem album immutatio, commixtæ priùs (digeſtione quâdam) cum ſeroſo-lymphaticâ ſanguinis parte; laudabilis erit & ſalutifera, ſi materia hinc enata, albam ſe offerat & æqualem

abſque fetore. Hanc promove citiùs, urge pro viribus; periculum enim in morâ. Cuti quò vicinior erit puris copia, eò felicior exitus futurus; imò, ut in partem veniat ipſa cutis, enixè labora; cutis præcipuè pars magis declivis: ea ſola putrefacta, materiæ purulentæ exitum parabit. Nec te moveat apertura parcior; ſeu à naturâ ſolâ, ſeu maturantium ope facta. Integram purulentam materiem foràs amandabit ſola loci declivitas. Salvâ reliquâ cutis parte apoſtema ſubtegente, abſceſsûs interiora tuta ſunt ab aëris injuriâ. Vulneri omni, infenſiſſimus aër; fermentationis omnis extraneæ, corruptionis putredeniſque parens ille. Apoſtemati circumſtrata cutis, emplaſtrum naturæ amicum. Deterſio puris, naturæ opus eſt. Carnis nova generatio ex ſolo naturæ cenſu. Cicatricem, ejecto pure quis format niſi natura? Quis pulchriorem perfecit unquàm? Ne igitur, ferri ope, in apoſtematis omnibus indiſcriminatim, patentiorem viam aëri facias, nec erubeſcas ægri bonis rebus magis conſulere, quàm legi heu nimiùm receptæ, jam dudùm antiquandæ.

I V.

LANCEOLA, inſtrumentum anceps, à quo vita aut mors; prudentis ideò Medici regenda conſilio, periti tractanda manu Chirurgi. Tumorem omnem perpende acceritus. Situm, naturam, characterem explora apoſtematis, & cauſam; nec ſatis eſt, ætatem, ſexum, temperamentum habe diligentèr perſpecta; nec-non totius maſſæ ſanguineæ craſim præſentem, imminentemve. Ex eâ probè cognitâ, quid agendum ſit, quid non, intelliges. Tunc omnibus indiſcriminatim apoſtematis ferrum admovere relligio erit. Faciei, collo, temporibus & mammis parce; at imprimis fave ſexui, & infantili ætati aut juvenili; ſexui, venuſtatis gratiâ; ætati teneræ, ob ſuccorum eucraſiam; horum ſucci, rariùs degeneres à ſuâ craſi, ſolâ ſæpiùs peccant luxuriâ; ſuppurationem patiuntur dulcem, ſimplicem, innocuam, cujus exitum natura parat ſola, favente fibrarum mollitie. Exitus puri ſemel paratus, etſi parcior, ſanatio eſt. Exitum, ſi tardior, accelera obtegendo partem rupturæ propiorem. Obtege humidis, qualia ſunt ſucci herbacei, aut ſoli aut fermento mixti, aut melle, aut omnibus ſimùl; non ſpernenda liliorum bulboſa radix & cæpæ coctæ priùs, aut inter cineres, aut in aquâ ebulliente, cum micâ ſecalini panis commixtæ & applicatæ; his humeſcunt fibræ cutis foris ut intùs, citiùſque putreſcunt, ſolutioni ſic promptiores evadunt. Non abſimili virtute pollent emplaſtra plurima aut unguenta, ut emplaſtrum divinum, aut diachylon verum cum gummi, emplaſtrum de meliloto, aliaque ejus energiæ quàmplurima. Deterſionem ſi fortè requirat ſordium illuvies, tunc hordei decoctio tantilla, omne ferat fermè punctum, iteratis vicibus per fiſtulam injecta. Temperamento ſanguineis promptior faciliorque ſuppuratio. Ætas provectior aut ſenilior, duriorem ſtrictioremque præ ſe fert fibrarum texturam, ſolutu difficiliorem. Emollientia jam enarrata ſcopum pertingunt oleoſis commixta & diutiùs uſurpata. Hâc methodo naturæ amicâ, pleriſque apoſtematum medelam afferes, ferrique incommoda vitabis.

V.

ERGO, inquies, nullum apoſtema, ſectione curandum? abſit. Nonnunquàm ſectio ſalutaris, imò neceſſaria. At faciliùs, addes, ſectione factâ tractaretur, ſanaretur tutiùs. Utrumque negat ratio. Experientia refragatur. Sectio, multa ſecum invehit mala; ſecantur pretioſa plurima cujuſcumque generis vaſa, aliàs non rumpenda; hinc ſuccorum copioſior expanſio pediſſequa; hinc ſuppuratio abundantior futura. Grave aliud ſecum im-

portat incommodum ſectio facta apoſtematis ; ſuppurantium formidanda ſeries preſſo pede ſequitur ; hæc fundunt , liquant plus æquo ; imò , pervertunt frequentiùs ipſam puris laudabilis texturam naturalem ; è dulci acrem , ex inſipidâ acidam fecit , aut alio quovis vitio contaminavit non raro ſuppurantium dira libido , aut ordo perverſus. In ſarcoſi promovendâ, errores quàmplurimi ; alii, gradu præcipiti nimis, in eam ruunt , dùm nimiâ morâ eidem invigilant alii. Nonnunquàm ſarcoſis fit inæqualis ; fungoſa ſæpè & flaccida ; nec firma ſatis rubraque & optimè carnea. En ubi vocantur in auxilium cauſtica ; en lapidis *infernalis* triumphus : at quàm fallax eorum uſus ? quàm benè tunc cum ægro ageretur ſi ea intùs, plus damni, quàm doloris forinſecùs non afferrent? Abſit tamèn ut interdicatur ſectio in apoſtemate profundiùs ſito, ubi cutis nec affici nec putrefieri poterit ſimùl cum apoſtemate ; & ubi metus erit ne ſerpat materia ſubtùs contenta, modò ſinuoſum ulcus, fiſtuloſum modò aut cancroſum formatura. Secare licet in omni tumore apoſtematode maligno ; in carbunculo aut anthrace, ſi urgeat præſentia periculi. Seca quodcumque apoſtema ſphacelo aut gangrænâ ſtipatum, ni citò utrumque detur diſcutere efficaci aliquo pharmaco & tuto. In omnium autem apoſtematum amplâ & quotidianâ multitudine quàm pauca hujuſce naturæ ſe offerant curanda, praxis evincit.

Ergò inter apoſtemata, pauca ferro ſunt aperienda.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Petrus Arcelin.	*M. Joannes le Thieullier, Chirurgiæ Gallico idiomate Profeſſor deſignatus.*	*M. Franciſcus Pouſſe.*
M. Petrus Chevalier.	*M. Jacobus Verdelhan Deſmoles , Scholarum Profeſſor deſignatus.*	*M. Thomas - Bernardus Bertrand.*
M. Franciſcus Bernard.	*M. Claudius Perſon.*	*M. Camillus Falconet ; Saluberis Conſilii Regii Socius, & è Regiâ Scientiarum & Numiſmatum Academiâ.*

Proponebat Pariſiis LUDOVICUS-JOANNES-BAPTISTA COSNIER, Pariſinus, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Pariſienſis Baccalaureus, A. R. S. H. 1750, à ſexta ad meridiem.

Typis QUILLAU, Univerſitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1750.